

Informació bibliogràfica

Biblioteca Rosa Sensat

42

Coeducació

Sumari

Presentació per Mercè Otero i Vidal	3
1. Coeducació. Referents actuals	4
2. Coeducació. Aspectes generals	7
3. Dones i educació	13
4. Educació, gènere i interculturalitat	16
5. Llenguatge no sexista	19
6. Educació afectivosexual	21
7. Prevenció de la violència de gènere	25
8. Orientació escolar i professional no sexista	30
9. Materials didàctics:	
9.1 Ciència i tecnologia	33
9.2 Educació física	36
9.3 Mitjans de comunicació	38
9.4 Expressió artística. Música	39
9.5 Filosofia i Ciències socials	40
9.6 Llengua i Literatura	42
10. Materials audiovisuals	43
11. Llicències d'estudis amb continguts coeducatius	45
12. Revistes	51
13. Altres recursos bibliogràfics	52
14. Recursos digitals. Webs	53
15. Biblioteques i centres de documentació	57

Presentació

Anem i anirem repetint que la Coeducació és l'Educació fins que es faci realitat. De tota manera, amb els canvis socials i educatius, cal anar «revisant» el concepte de Coeducació i per això és tan important tenir a l'abast i actualitzada la bibliografia i altres recursos referents a la Coeducació. El joc entre teoria i pràctica en el Feminisme i en la Coeducació és especialment important, i actualment amb els estudis de gènere hi ha una considerable bibliografia que cal llegir críticament per destacar-ne el que és útil i necessari en la pràctica quotidiana en els centres escolars. És cert que ja hi ha una història i experiència al darrere, que va des de l'escola segregada a l'escola mixta amb voluntat coeducativa que cal aprofitar i sobretot cal crear les xarxes de relació i intercanvi entre mestres i escoles per poder «reforçar amb força l'esforç» per assolir una educació sense discriminacions.

Una escola coeducadora és la que transmet una educació que valora indistintament l'experiència i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, que no estereotipa actituds ni aptituds i que reconeix i respecta la diferència sense silenciar-la ni jerarquitzar-la. És important «treballar» alhora la igualtat i la diferència. Cal trencar i superar els estereotips i els rols adjudicats a dones i homes, per això la Coeducació obre pas a la llibertat de ser el que es vulgui ser i com es vulgui ser a nenes i nens, a noies i nois, a dones i homes.

El recull ofereix bibliografia actual (a partir de l'any 2000) i altres recursos per superar el sexisme en l'ús del llenguatge, l'androcentrisme dels continguts curriculars de les diverses àrees, per treballar en l'orientació escolar i professional no estereotipada, per aprofundir en l'educació afectivosexual, per valorar la immigració i sobretot per prevenir la violència de gènere obrint la porta a les noves masculinitats.

La Coeducació és l'educació de qualitat i pretén potenciar una vida millor a favor de totes i tots.

Mercè Otero i Vidal

1. Coeducació. Referents actuals

1.1 Llibres

Arenas Fernández, Gloria. *Triunfantes perdedoras: la vida de las niñas en la escuela.* Barcelona: Graó, 2006 (Crítica y Fundamentos: temas transversales; 11)

371.24 ARE¹

L'autora posa de manifest que a través de les pràctiques quotidianes de l'escola es van aprenent i transmetent els estereotips de la cultura, una cultura en la qual la dona ha estat i segueix sent una perdedora. Aquest llibre dóna a conèixer les diferents teories, ideologies, lleis, investigacions i línies de reflexió entorn les formes de discriminació sexista que s'oculten en el sistema educatiu actual. Estructurat en 6 capítols, l'autora fa un repàs a l'educació de les nenes a través de la història i la legislació. Descriu una panoràmica històrica de les teories feministes. Fa una anàlisi sobre la construcció del gènere a l'escola, el paper de la família, i parla també del currículum ocult.

Contra el sexismo: coeducación y democracia en la escuela. Amparo Tomé, Xavier Rambla (eds.). Madrid: Síntesis; Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2001

371.24 CON

Aquest document aporta reflexions, resultats, instruments metodològics i dispositius de canvi de dos projectes d'investigació educativa: el Projecte Itxaso sobre les manifestacions del sexisme a l'escola, el canvi d'actituds en el professorat, el canvi de pràctiques i la implicació de les famílies en l'àmbit escolar; el Projecte Ariane, orientat a desvetllar els mecanismes que operen en la construcció del gènere masculí en adolescents. S'estructura en dues parts; en la primera s'exposa com es veu l'alumnat en les relacions diàries a l'escola, en el grup d'iguals i en les famílies, i com es transmeten i interioritzen els codis de gènere; en la segona part es plantegen qüestions relatives a la metodologia d'intervenció, a les dinàmiques institucionals escolars i les resistències als canvis per part del professorat.

---

1. Signatura tipogràfica utilitzada per identificar i localitzar els documents a la biblioteca Rosa Sensat.

Educación, nombre común femenino. Anna Maria Piusi, Ana Mañeru Méndez (coords.). Barcelona: Octaedro, 2006 (Recursos Octaedro; 103)

301.412:37 EDU

Les autores del llibre formen part del projecte **Sofías. Relaciones de autoridad en la educación**, una invenció simbòlica i una pràctica educativa nascuda l'any 2000 de la política de les dones. Sofías consisteix en relacions lliures entre mestres d'infantil, primària i professors de secundària i universitat que es reuneixen per intercanviar experiències i crear propostes obertes a un pensament nou sobre la manera d'ensenyar, aprendre i educar.

Educar en femenino y en masculino. Nieves Blanco (coord.). Madrid: Universidad Internacional de Andalucía: Akal, 2001

371.24 EDU

El llibre recull les intervencions d'un curs sobre Coeducació i sexisme que es va realitzar a la ciutat de Baeza dins del programa de la Universitat Internacional d'Andalusia. El fil conductor dels textos és qüestionar una sèrie d'aspectes de l'actual sistema educatiu, com són les pràctiques educatives que perpetuen una divisió jeràrquica entre el masculí i el femení; una visió neutra dels subjectes que participen en la tasca educativa i que ignora el significat de la diferència sexual; i unes relacions educatives basades en el poder que atorguen les normatives i no en l'autoritat derivada de la confiança, la credibilitat i el reconeixement.

Género y currículo: aportaciones del género al estudio y práctica del currículo. Carmen Rodríguez Martínez (comp.).

Madrid: Akal, 2006 (Educación Pública; 11)

371.24 GEN

Revisió de les aportacions de la crítica feminista realitzada en les darreres dècades en les investigacions, les pràctiques i les polítiques curriculars. L'obra està organitzada en tres parts: en la primera es plantegen els coneixements científics sobre els quals es recolza l'estudi del currículum; en la segona s'analitza el contingut del currículum que es transmet a les escoles; i en la tercera, es presenten les polítiques socials i educatives que poden contribuir a millorar l'educació en la igualtat de dones i homes.

El harén pedagógico: perspectiva de género en la organización escolar. Miguel Ángel Guerra (coord.). Barcelona: Graó, 2000 (Biblioteca de Aula. Transversalidad; 149)

371.24 HAR

Planteja una reflexió sobre l'organització escolar des de la perspectiva de gènere i com aquesta dimensió influeix en l'estructura, el funcionament i les relacions entre els seus components. En els diferents capítols s'analitzen qüestions diverses que incideixen en la complexitat del funcionament de la dinàmica escolar, on estan implicats tant el professorat com els alumnes i els pares. De com la condició de ser home o dona influeix en les expectatives, la manera de veure les coses, l'accés i l'exercici de càrrecs directius, la distribució del temps i l'espai, la utilització del llenguatge, l'envelliment, les relacions interpersonals... L'organització escolar cal que esdevingui una instància de reflexió crítica, d'actuació coherent i d'acció coeducativa, on els alumnes i les alumnes aprenguin a conèixer-se, a acceptar-se i a convida de forma justa i respectuosa.

Moreno Marimón, Montserrat. *Cómo se enseña a ser niña: el sexismo en la escuela.* 3a ed. Barcelona: Icaria, 2001

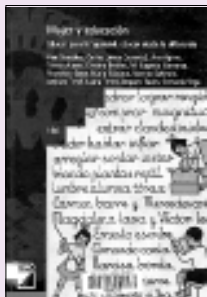
371.24 MOR

Breu estudi crític on s'analitza com es transmeten el pensament i les actituds sexistes que marginen les dones a través dels objectius que té l'escola. L'autora defensa que l'educació no discriminatòria no consisteix en un model únic per a nenes i nens, sinó que cal valorar per igual les actituds femenines i masculines, i cal evitar que les nenes renunciïn a la identitat pròpia i que imitin el model masculí, més valorat socialment.

Mujer y educación: educar para la igualdad, educar desde la diferencia. Ana González, Carlos Lomas (coords.). Barcelona: Graó, 2002 (Teoría y Sociología de la Educación. Temas Transversales; 166)

301.412:37 MUJ

Conjunt d'articles amb la intenció compartida de construir una educació respectuosa amb les diferències de sexe o socio-culturals. En l'apartat «Las mujeres en los escenarios del poder i el saber» s'indaga en el biaix androcèntric de diverses disciplines acadèmiques que implica ignorar i no valorar les aportacions que les dones han fet en els àmbits de la vida social que s'estudien. En el segon apartat, anomenat «Las mujeres en el escenario del discurso», s'analitza el paper que tenen el llenguatge

ge verbal i visual en la construcció de les identitats de gènere. En el darrer apartat, «Las mujeres en los escenarios escolares», s'avaluen la trajectòria i els resultats de les propostes coeducatives.

Subirats, Marina; Tomé, Amparo. *Balones fuera: reconstruir los espacios desde la coeducación.* Barcelona: Octaedro, 2007 (Recursos Octaedro; 104)

371.24 SUB

L'ús de l'espai no és igualitari i es troba regit per relacions de poder generalment invisibles que és necessari anar modificant, ja que sinó aniran perpetuant-se les diferències de tracte entre les persones en funció del seu sexe. Per poder canviar aquests tipus de relacions i arribar a la pràctica de la coeducació propiciant que les nenes i els nens tinguin els seus propis espais, els seus propis temps, les seves diferents formes d'expressar-se, però amb igual manera de tenir-les en compte. I és important que les vagin intercanviant, aprenent unes dels altres i altres de les unes. Només d'aquesta manera es podran trencar els vells motlles sexistes i podrem aconseguir que les noves generacions siguin més lliures i puguin aprofitar tota la riquesa de l'ésser humà, sense estar limitats pel fet d'haver nascut home o dona en una societat sexista.

2. Coeducació. Aspectes generals

2.1 Llibres

I plan de igualdad entre hombres y mujeres en educación.

Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Educación, 2006

371.24 PLA

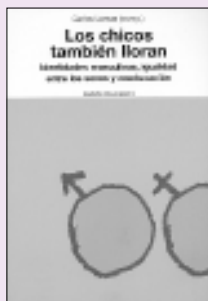
Blanco García, Nieves. *El sexismo en los materiales educativos de la ESO.* Sevilla: Instituto Andaluz de la Mujer, 2000 (Estudios)

371.24:371.61 BLA

Bonal, Xavier; Tomé, Amparo. *Construir l'escola coeducativa: la sensibilització del professorat.* Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. ICE, 1997 (Quaderns per a la Coeducació; 12)

371.24 BON

Calzón Álvarez, Juan; Cerviño Saavedra, María Jesús. *Los saberes de cada día: educación secundaria obligatoria: educación que debería ser obligatoria en secundaria.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2003 (Cuadernos de Educación no Sexista; 16) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/Los%20saberes.pdf>> 371.24 CAL

Los chicos también lloran: identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación. Carlos Lomas (comp.). Barcelona: Paidós, 2004 (Paidós Educador; 175) 371.24 CHI

Diagnóstico sobre el estado de la coeducación en España y propuesta de actuaciones futuras. Elaborado por Red2Red Consultores. Madrid: Instituto de la Mujer, 2006 371.24(46) DIA

Educación en valores y género. Fernando Barragán Medero (coord.). Sevilla: Díada, 2002 (Investigación y Enseñanza. Práctica; 21) 171 EDU

Educar en relación: estereotipos y conflictos de género. Isabel Ana Ayala; Pilar Laura Mateo Gregorio (coord.). Saragossa: Gobierno de Aragón. Departamento de Educación y Ciencia, 2002 371.24 EDU

Educar para a igualdade: gênero e educação escolar. Sao Paulo: Coordenadoria Especial da Mulher. Prefeitura do Município de Sao Paulo, 2004 (Cadernos da Coordenadoria Especial da Mulher; 6) 371.24 EDU

Equip Projecte Educació en Valors. *Sota la lluna verda: tertúlies educatives.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut d'Educació: Octaedro, 2006 (Lluna Verda. Quaderns de Valors) 171(01) EQU

Fernández Vázquez, Xosé Ramón. *Educación e igualdade de oportunidades entre sexos.* Barcelona: ICE: Horsori, 2003 371.24 FER

Género y educación: la escuela coeducativa. Barcelona: Caracas: Graó: Laboratorio Educativo, 2002 (Claves para la Innovación Educativa; 15)
371.24 GEN

Guía de buenas prácticas para favorecer la igualdad entre hombres y mujeres en educación. Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Educación, 2006 (Plan de Igualdad; 2)
371.24 GUI

Herranz Gómez, Yolanda. *Igualdad bajo sospecha: el poder transformador de la educación.* Madrid: Narcea, 2006 (Mujeres)
371.24 HER

Identidad y género en la práctica educativa. Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 1999 (Cadernos Coeducação)
371.24 IDE

¿Iguales o diferentes?: género, diferencia sexual, lenguaje y educación. Carlos Lomas (comp.) Barcelona: Paidós, 1999 (Paidós Educador)
371.24 IGU

Jaramillo Guijarro, Concepción. *Formación del profesorado: igualdad de oportunidades entre chicas y chicos.* Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1999
371.24 JAR

Pinto, Teresa; Henriques, Fernanda; Vaquinhas, Irene. *Coeducação e igualdade de oportunidades.* Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 1999 (Cadernos Coeducação)
371.24 PIN

Rambla, Francesc Xavier; Tomé, Amparo. *Una oportunitat per a la coeducació: les relacions entre famílies i escoles.* Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. ICE, 1999 (Quaderns per a la Coeducació; 14)
371.24 RAM

Relaciones de género en psicología y educación. Mª Dolores Villuendas; Angel Juan Gordo López (comps.). Madrid: Dirección General de Promoción Educativa, Consejería de Educación. Comunidad de Madrid, 2003
371.24 REL

Seminário Internacional Coeducação. *Coeducar: para una sociedad inclusiva: para una sociedade inclusiva: pour mieux vivre ensemble: per una società inclusiva: actas do Seminário Internacional, Lisboa, 29, 30 e 31 de maio de 2000.* Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 2000 (Cadernos Condição Feminina)
371.24(06)SEM

Tomé, Amparo; Rambla, Francesc Xavier. *La coeducació de les identitats masculines a l'educació secundària.* Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, 2001 (Quaderns per a la Coeducació; 16)
371.24 TOM

2.2 Articles de revista

Aguilera Alonso, M. Yolanda. «Un caso-estudio sobre las revistas educativas: la Revista Educación (género y producción de conocimiento).» A: *Revista Complutense de Educación*, vol. 16, núm. 2 (2005), p. 387-414

Álvarez Rogero, Cristina; Cremades Navarro, M. Angeles. «La coeducació en l'entorn familiar». A: *Guix infantil*, núm. 25 (maig/juny 2005), p. 31-35

«Apunts sobre... gènere i educació» [en línia]. A: *Reflexions en Femení*, núm. 11 (juliol 2001) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.diba.cat/dones/descarrega/publicacions/reflexions11.pdf>>

Blanco, Nieves. «Educar a mujeres y a hombres». A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 100 (març 2001), p. 64-69

«Coeducació» [en línia]. A: *Ca la Dona*, núm. 51 (gener 2006) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.caladona.org/revistescd/caladona51.pdf>>

«Coeducación en la familia y el tiempo libre» [Diversos artículos]. A: *Monitor Educador*, núm. 86 (juliol/agost 2001), p. 33-43

«Coeducar en la convivencia» [Diversos artículos]. A: *T. E. Trabajadores de la Enseñanza*, núm. 260 (febrer 2005), p. 22-29

«Cuestiones de equidad en educación especial desde la perspectiva de género.» A: *Revista de Educación*, núm. 328 (maig/agost 2002), p. 169-183

«Educar és coeducar: experiències» [Diversos artículos]. A: *Perspectiva Escolar*, núm. 301 (gener 2006), p. 2-63

Escandell, Adelina. «Escola coeducativa.» A: *Escola catalana*, núm. 434 (novembre 2006), p. 32-34

Espín López, Julia Victoria. «Les dones i la nova ciutadania: cap a una educació per a la igualtat des de la diferència.» A: *Temps d'Educació*, núm. 27 (2n semestre 2002/ 1r semestre 2003), p. 175-191

Farrés Solsona, Teresa; Llorente Angulo, Mari. «Coeducació a l'escola Ginesta.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 308 (octubre 2006), p. 73-78

Fatsini, Esther; Gibert, Rosa; Guitart, Rosa M.; Sitjà, Ramon. «Iguals però diferents, una visió de gènere.» A: *Guix*, núm. 334 (maig 2007), p. 56-61

González Rodríguez, Ana. «Biblioteca escolar y coeducación: apuntes para la reflexión.» A: *Platero*, núm. 140 (gener 2004), p. 9-14

Guzmán Rosquete, Remedios; Jiménez Llanos, Beatriz. «La evaluación como investigación-acción desde una perspectiva de género.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 137 (deseembre 2004), p. 24-29

«Los juegos multimedia desde la perspectiva de género.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 106 (novembre 2001), p. 73-77

Montoya Ramos, M. Milagros. «Diversidad, igualdad y diferencia.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 293 (juliol/agost 2003), p. 14-17

«Mujeres, feminismo y coeducación» [Diversos articles]. A: *Investigación en la Escuela*, núm. 50 (2003), p. 3-66

«Per la coeducació, contra la LOCE: manifest.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 281 (gener 2004), p. 84-87

Peraza, Cecilia. «La coeducació a l'escola bressol: un projecte de recerca-acció sobre l'educació de gènere a la primera infància.» A: *Barcelona Educació*, núm. 52 (febrer/març 2006), p. 8-9 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista52.pdf>>

«Perspectiva de gènere en l'acció socioeducativa» [Diversos articles]. A: *Educació Social*, núm. 31 (setembre/desembre 2005), p. 15-94

«Psicología y género» [Diversos articles]. A: *Anuario de Psicología*, vol. 34, núm. 2 (juny 2003), p. 151-314

«Les ratés de la mixité» [Diversos articles]. A: *Le monde de l'Éducation*, núm. 310 (janvier 2003), p. 28-43

Rivera Garretas, María Milagros. «Las relaciones de semejanza.» A: *Diálogos*, núm. 23-24 (deseembre 2000), p. 17-19

Rodríguez Menéndez, M. del Carmen; Torío López, Susana. «El discurso de género del profesorado de educación infantil: hablando acerca de la ética del cuidado.» A: *Revista Complutense de Educación*, vol. 16, núm. 2 (2005), p. 471-487

Sánchez Bello, Ana. «La escuela coeducativa: un modelo de equidad en las aulas.» A: *Padres y Maestros*, núm. 268 (maig 2002), p. 18-21

Sánchez Bello, Ana. «Rompiendo estereotipos sexistas.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 129 (febrer 2004), p. 89-96

Solsona Pairó, Núria. «Què vol dir coeducar a l'escola infantil?» A: *Guix d'infantil*, núm. 38 (juliol/agost 2007), p. 35-39

Subirats, Marina. «La coeducación, un tema de futuro.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 98 (gener 2001), p. 46-47

Tomé, Amparo; Solsona, Núria. «Podem afavorir que els homes aprenguin allò que ha estat tradicionalment en mans de les dones?» A: *Guix*, núm. 314 (maig 2005), p. 35-40

«Valores escolares y educación para la ciudadanía» [Diversos articles].
A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 88 (gener 2000), p. 28-54

3. Dones i educació

3.1 Llibres

Albertín Lasaosa, Ana; Zufiaurre Goikoetxea, Benjamín. *La educación infantil como tarea de maestras: claves de formación y contexto de desarrollo profesional.* Barcelona: Octaedro, 2006 (Recursos Octaedro; 65)
372.1 ALB

Araújo, Helena Costa; Magalhães, Maria José; Vasconcelos, Teresa. *Retazos de vidas: perspectivas biográficas, profesoras y ciudadanía.* Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 2001 (Cadernos Coeducação)
371.24 ARA

Catalanes del XX. P. Godayol Nogué (ed.). Vic: Eumo, 2006 (Capsa de Pandora; 9)
301.412(467.1)CAT

Diotima. *El perfume de la maestra: en los laboratorios de la vida cotidiana.* Barcelona: Icaria, 2002
301.412 DIO

Educación, nombre común femenino. Anna Maria Piussi; Ana Mañeru Méndez (coords.). Barcelona: Octaedro, 2006 (Recursos Octaedro; 103)
301.412:37 EDU

El femení com a mirall de l'escola. Barcelona: Institut d'Educació. Ajuntament de Barcelona, 1999
301.412 FEM

Feminismos y pedagogías en la vida cotidiana. Carmen Luke (coord.). Madrid: Morata, 1999 (Estudios sobre la Mujer)
301.412:37 FEM

Llibre blanc de les dones de Catalunya en el món de la ciència i la tecnologia. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut Català de les Dones, 2003
301.412:5 LLI

La maestra en el proceso de cambio social de transición democrática: espacios históricos generacionales. Madrid: Instituto de la Mujer: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2002 (Estudios. Instituto de la Mujer; 75)
301.412:37 MAE

Marín Silvestre, Dolors. *Francesca Bonnemaison: educadora de ciutadanes.* Barcelona: Diputació Barcelona. Xarxa de municipis. Àrea d'Igualtat i Ciutadania. Servei de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home, 2004
301.412 (Bon) MAR

Mujer y educación: educar para la igualdad, educar desde la diferencia. Carlos Lomas (coord.). Barcelona: Graó, 2002
301.412:37 MUJ

Niñas, mujeres y superdotación: un desafío a la discriminación educativa de las mujeres. John Willinsky; Julie L. Ellis (eds.). Madrid: Narcea, 1999 (Mujeres)
301.412:37 NIÑ

Pedagogía del siglo XX en femení. Pilar Heras; Conrad Vilanou (ed.). Barcelona: Facultat de Pedagogia. Universitat de Barcelona, 2000
371.11(467.1) PED

Treinta retratos de maestras: de la Segunda República hasta nuestros días. Josefina R. Aldecoa (pròl.). Madrid: Cisspraxis, 2005
371.11(46) TRE

Weiner, Gaby. *Los feminismos en la educación.* Morón: Publicaciones M.C.E.P., 1999 (Ideología, Pensamiento y Educación; 6) 301.412:37 WEI

3.2 Artículos de revista

«25 retratos de maestras» [Diversos articles]. A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 337 (juliol/agost 2004), p. 9-104

«La autoridad de la mirada femenina.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 299 (febrer 2001), p. 66-79

Carrillo, Isabel. «Educació en valors: dones, igualtat i diferència.» A: *Revista Catalana de Pedagogia*, vol. 3 (2004), p. 131-148

Carrillo, Isabel. «Gènere i educació en valors: realitat i polítiques educatives en el context espanyol.» A: *Temps d'Educació*, núm. 28 (2n semestre 2003/ 1r semestre 2004), p. 221-240

«La diferencia sexual» [Diversos articles]. A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 306 (octubre 2001), p. 53-79

«Dona i educació» [Diversos articles]. A: *Papers*, núm. 42-43 (octubre 2003), p. 37-52

«Educar dones, educar persones» [Diversos articles]. A: *Escola Catalana*, núm. 434 (novembre 2006), p. 6-24

Fernández Enguita, Mariano. «La mitad del cielo y tres cuartos de la tierra: en torno a la feminización de la docencia.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 289 (març 2000), p. 85-90

Grana Gil, Isabel. «La historia de la educación de las mujeres en España: líneas actuales de investigación.» A: *Revista de Educación*, núm. 334 (maig/agost 2004), p. 131-141

Lienas, Gemma. «Rebels, ni putes ni submises.» A: *Guix*, núm. 314 (maig 2005), p. 55-57

Mañeru Méndez, Ana; Grañeras Pastrana, Montse. «A dos voces: educar en femenino.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 326 (juliol 2003), p. 56-62

Medina, José Luis. «La feminización de la profesión docente o el letal efecto del patriarcado.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 127 (deseembre 2003), p. 79-82

«Las mujeres en la educación» [Diversos articles]. A: *XXI Revista de Educació*n, núm. 6 (2004), p. 11-121

«Nosaltres, les dones.» A: *L'Avenç*, núm. 248 (juny 2000), p. 23-42 i 59-64

Royo Magallón, M. Pilar; Pardo Estruch, Marta. «Una exposició com a suport didàctic: “Aprenent a ser dona... a l'escola”.» A: *Escola Catalana*, núm. 434 (novembre 2006), p. 41-44

Sánchez Blanco, Concepción. «A propòsit de la feminització de la docència a l'educació infantil.» A: *Guix d'infantil*, núm. 13 (maig/juny 2003), p. 34-40

«Ser dona, un repte... encara!» [Diversos articles]. A: *Escola Catalana*, núm. 401 (juny 2003), p. 6-34

4. Educació, gènere i interculturalitat

4.1 Llibres

Colectivo Ioé. *La escolarización de hijas de familias inmigrantes.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2003 (Mujeres en la Educación; 2)
301.412 COL

Gago, Cándida. *Atles de les dones en el desenvolupament del món.* Barcelona: IEPALA: Cruïlla, 2006
301.412(100) GAG

Género, etnicidad y educación en América Latina. I. Sichra (comp.). Madrid: Morata, 2004 (Pedagogía. Educación, Culturas y Lenguas en América Latina)
301.412(8) GEN

Género e interculturalidad: educar para la igualdad. Madrid: La Muralla, 2006 (Aula Abierta)
371.24 GEN

Género y desarrollo: el camino hacia la equidad. Marta Carballo de la Riva (coord.). Madrid: Los Libros de la Catarata, 2006 (Manuales Desarrollo y Cooperación; 235)
371.24 GEN

Hacerse mujeres, hacerse hombres: dispositivos pedagógicos de género. Carlos Iván García Suárez (ed.). Bogotá: Siglo del Hombre Editores. Departamento de Investigaciones de la Universidad Central. Casa de la Mujer, 2004
371.24 HAC

Interculturalidad, feminismo y educación. Rosa Cobo (ed.). Madrid: Los Libros de la Catarata, 2006 (Cuadernos de Educación Intercultural)
371.24 INT

Interculturalidad, feminismo y educación. Madrid: Los Libros de la Catarata, 2006 (Cuadernos de Educación Intercultural; 12)
371.24 INT

Juliano, Dolores. *Les altres dones. La construcció de l'exclusió social. Els discursos que ens uneixen i ens separen.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut Català de les Dones, 2006 (Quaderns de l'Institut; 7)
301.412 JUL

Juliano, Dolores. *Excluidas y marginales: una aproximación antropológica.* 2ª ed. Madrid: Cátedra, 2006 (Feminismos)
301.412 JUL

La mujer en la perspectiva intercultural. Madrid: La Muralla, 2006 (Aula Abierta)
301.412 MUJ

Mujeres en el camino: el fenómeno de la migración femenina en España. Francisco Checa y Olmos (ed.). Barcelona: Icaria, 2005 (Icaria Antrazyt; 221)
301.412 MUJ

Mutilació genital femenina: prevenció i atenció. Barcelona: Institut Català de la Salut: Generalitat de Catalunya. Departament de Salut, 2006
301.412 MUT
Edició també en castellà

Pedagogía de la alteridad: interculturalidad, género y educación. Eduardo S. Vila (coord.). Madrid: Popular, 2007 (Proa)
371.24 PED

Sipi, Remei; Araya, Mariel. *Les dones migrades: apunts, històries, reflexions, aportacions...* Barcelona: Generalitat. Institut Català de les Dones, 2005
301.412 SIP

Sorín, Mónica. *Niñas y niños nos interpelan: violencia, prosocialidad y producción infantil de subjetividades.* Barcelona: Icaria, 2004 (Icaria Antrazyt; 210)
301.431 SOR

4.2 Artículos de revista

Cañabate Ortiz, Dolores. «La diversidad cultural y la cooperación en el centro educativo.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 157 (diciembre 2006), p. 55-58

«Género, interculturalidad y cultura de la paz» [Diversos artículos]. A: *Investigación en la Escuela*, núm. 59 (2006), p. 5-116

Molins, Maria; Boleda, Concepció; Tomé, Amparo. «D'un pati gris a un jardí verd: sostenibilitat, coeducació i interculturalitat al projecte "Recuperem els jardins escolars".» A: *Barcelona Educació*, núm. 50 (novembre 2005), p. 8-9 [Consulta: 30 de novembre de 2007].
Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista50.pdf>>

Selva Masoliver, Marta. «Coeducació i immigració: dues mirades pel reconeixement de la diversitat.» A: *Escola Catalana*, núm. 432 (juliol/agost/setembre 2006), p. 15-17

5. Llenguatge no sexista

5.1 Llibres

Abranches, Graça; Carvalho, Eduarda. *Linguaje, poder, educación: el sexo de los B, A, BAs*. Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 1999 (Cadernos Coeducação) 371.24 ABR

Iguals o diferents?: gènere, diferència sexual, llenguatge y educació. Carlos Lomas (ed.) Barcelona: Paidós, 1999 (Paidós Educador; 149) 371.24 IGU

Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència, 2005 (Criteris Lingüístics; 6) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www6.gencat.net/llengcat/publicacions/marcar/docs/marcar.pdf>> 371.24:40 MAR

Lledó, Eulàlia; Calero Fernández, Mª Angeles; Forgas Berdet, Esther. *De mujeres y diccionarios: evolución de lo femenino en la 22ª edición del DRAE*. Madrid: Instituto de la Mujer, 2004 371.24:40 LLE

Lledó, Eulàlia. *De llengua, diferència i context*. 2^a ed. rev. i corr. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2007 (Quaderns de l'Institut; 3) 371.24:40 LLE

Lledó, Eulàlia. «Les paraules i els dies.» A: *Dia Internacional de les Dones: Palau de Pedralbes, 6 de març de 2005*. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2005 (Quaderns de l'Institut; 4), p. 23-46 301.412 DIA

Lledó, Eulàlia. *Las profesiones de la A a la Z*. Madrid: Instituto de la Mujer, 2007 (Serie Lenguaje; 4) 371.24:40 LLE

Nombra.en.red: en femenino y en masculino. Ana Méndez Miras; Itxaso Sasiain Villanueva (coords.) Madrid: Instituto de la Mujer, 2006 (Serie Lenguaje; 3)
371.24:40 NOM

Olmo Campanillo, Gemma; Méndez Miras, Ana del. *En dos palabras: en femenino y en masculino.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2003 (Serie Lenguaje; 2) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <http://www.soyempresaria.com/estaticas/biblioteca/publicaciones/2_Palabras.pdf>
371.24:40 OLM

Rodríguez Hevia, Gloria. *¿Qué es...? El lenguaje sexista.* Oviedo: Instituto Asturiano de la Mujer, 2003 (Materiales Didácticos para la Coeducación; 2)
371.24:40 ROD

5.2 Artículos de revista

Barquín, Amelia. «Hablemos de los ¿niños y niñas?, ¿los/-as niños/-as?, ¿l@s niñ@s?, ¿la infancia?» A: *Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura*, núm. 31 (julio/agosto/setiembre 2002), p. 87-100

«Lenguaje y diferencia sexual» [Diversos artículos]. A: *Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura*, núm. 28 (julio/agosto/setiembre 2001), p. 5-72

«El léxico» [Diversos artículos]. A: *Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura*, núm. 31 (julio/agosto/setiembre 2002), p. 7-85

6. Educació afectivo-sexual

6.1 Llibres

Afectividad y sexualidad. Pilar Sánchez Álvarez (coord.). Múrcia: La Coordinadora, 2000
612.6(01) AFE

Altable Vicario, Charo. *Educación sentimental y erótica para adolescentes: más allá de la igualdad.* Madrid; Buenos Aires: Miño y Dávila editores, 2000 (Enfoques en Educación)
612.6 ALT

Barragán Medero, Fernando. *Educación sexual, género y constructivismo.* Sevilla: Junta de Andalucía, 1999 (Programa de Educación Afectivo-Sexual)
612.6 BAR

Berga i Timoneda, Anna. *Adolescència femenina i risc social: un estudi d'itineraris biogràfics i estratègics culturals des d'una perspectiva de gènere.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Social i Ciutadania. Secretaria de Joventut, 2007 (Estudis; 21)
301.412(467.1) BER

Butler, Judith. *Cuerpos que importan: sobre los límites materiales y discursivos del «sexo».* Buenos Aires: Paidós, 2002 (Género y Cultura; 11)
301.312 BUT

Butler, Judith. *Deshacer el género.* Barcelona: Paidós, 2006 (Paidós Estudio; 167)

Cabrerizo Gómez, Pilar. *Treball amb famílies: guia per al professorat.* Barcelona: Inclou: Gais i Lesbianes en l'Educació, 2005 (Els Quaderns de l'inclou; 2)
612.6(01) CAB

Epstein, Debbie; Johnson, Richard. *Sexualidades e institución escolar.* A Coruña: Fundación Paideia; Madrid: Morata, 2000
371.24 EPS

Equip Projecte Educació en Valors. *Sota la lluna verda: tertúlies educatives.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut d'Educació: Octaedro, 2006 (Lluna Verda. Quaderns de Valors)
171(01) EQU

Figueras Maz, Mònica. *La imatge corporal en les revistes juvenils femenines.* Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Presidència, Secretaria General de Joventut, 2004 (Estudis; 14)
301.412:05 FIG

Gallotti, Alicia. *Guía sexual para adolescentes: todos los secretos de tu cuerpo.* Barcelona: Editorial Juventud, 2000 (Materia Gris)
612.6 GAL

Garcia Salomon, Montserrat. *Els paranys de l'amor: materials per treballar la prevenció de relacions abusives amb adolescents i joves.* Barcelona: Octaedro, 2006
612.6(01) GAR

Hernández Morales, Graciela; Jaramillo Guijarro, Concepción. *La educación sexual de niñas y niños de 6 a 12 años: guía para madres, padres y profesorado de educación primaria.* Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 2006
612.6(01) HER

Introducció a la diversitat afectiva i sexual. Iñaki Tofiño (ed.). Barcelona: Inclou: Gais i Lesbianes en l'Educació, 2005 (Els Quaderns de l'inclou; 0) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.arsmm.com/quaderns/>>
612.6(01) INT

La col·lecció **Els Quaderns de l'Inclou** té com a objectiu presentar materials, elaborats o adaptats per l'associació Inclou: Gais i lesbianes en l'educació, que es poden utilitzar per introduir el tema de la diversitat afectiva i sexual a l'aula i ajudar a crear un ambient segur i menys hostil per als infants, adolescents i joves lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i que es qüestionen la seva sexualitat.

López Sánchez, Félix. *Homosexualitat i família: el que els pares, les mares, els professionals han de saber i han de fer.* Barcelona: Graó, 2006 (Familia i Educació; 7)
612.6(01)LOP

Martínez Criado, Gerard; Solana Díaz, Elisabeth. *Sexualitat jove: desenvolupament i educació.* Barcelona: Octaedro, 2006
612.6(01)MAR

Lo más cerca posible: bases para una educación afectiva y sexual sana. Eva Bach (coord.). Madrid: Cisspraxis, 2004 (Compromiso con la Educación)
612.6 MAS

Pensando queer: sexualidad, cultura y educación. Susan Talburt; Shirley R. Steinberg (eds.). Barcelona: Graó, 2005 (Crítica y Fundamentos)
371.24 PEN

Programa Agarimos: programa coeducativo de desarrollo psicoafectivo y sexual. Madrid: Pirámide, 2004 (Ojos Solares)
612.6(01)PRO

El respeto a la diferencia por orientación sexual: homosexualidad y lesbianismo en el aula. Elizo, Julián Alonso; Cañedo Estrada, Cristina. Oviedo: Xente Gai Astur, 2002 (Educar en Valores)
612.6(01)RES

Sanchis, Rosa. *Tot per amor?: una experiència educativa contra la violència a la dona.* Barcelona: Rosa Sensat, 2006 (Premi de Pedagogia; 3)
612.6(01)SAN
Edició també en castellà.

Turner Martí, Lidia; Pita Céspedes, Balbina. *Educación y ternura.* Morón: M.C.E.P., 2007 (Ideología, Pensamiento y Educación; 12)
152.4 TUR

Urruzola Zabalza, M. José. *Educación de las relaciones afectivas y sexuales desde la filosofía coeducadora: educación secundaria*. Bilbao: Maite Canal Editora, 1999
612.6(01) URR

Veglia; Fabio; Pellegrini, Rossella. *Vet aquí una vegada la primera vegada: com parlar de sexe i amor en família i a l'escola*. Barcelona: Graó, 2007 (Família i Educació; 11)
612.6(01) VEG

6.2 Articles de revista

«El baúl de las emociones.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 349 (setembre 2005), p. 32-34

«Educació en valors i afectivitat» [Diversos articles]. A: *Guix*, núm. 328 (octubre 2006), p. 11-61

«La educación afectivo sexual» [Diversos artículos]. A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 91 (maig 2000), p. 30-63

Garcia Salomon, Montserrat. «Els paranyes de l'amor: els tallers de prevenció de relacions abusives.» A: *Barcelona Educació*, núm. 38 (març/abril 2004), p. 16-17 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista38.pdf>>

Martínez, Miguel; Artigues, Eva M.; Bañeres, Domènec. «L'educació afectivosexual a l'ensenyament secundari.» A: *Guix*, núm. 319 (novembre 2005), p. 32-38

Senabre Carbonell, Enric. «Educar la sexualitat, educar per a la igualtat.» A: *Guix dos*, núm. 111 (gener 2005), p. 3-15

«Sexualitat: aprendre a sentir» [Diversos articles]. A: *Perspectiva Escolar*, núm. 310 (desembre 2006), p. 2-66

Subías, Rafaela. «Propuestas para la educación afectiva y sexual.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 130 (març 2004), p. 79-96

7. Prevenció de la violència de gènere

7.1 Llibres

Arribas, Mercedes. *Programa Valor: programa educativo de actitudes y valores socio-afectivos para prevenir comportamientos violentos en el ámbito social y familiar.* Saragossa: Instituto Aragonés de la Mujer: Asociación Aragonesa de Psicopedagogía: Gobierno de Aragón, 2001
171(01) PRO

Coeducación: [educar para una convivencia sin violencia sexual]. [Donostia]; [Eibar]: El Ayuntamiento, 199?
179.1 COE

Con título: educar en la igualdad, prevenir la violencia de género. Santa Cruz de Tenerife: Consejería de Educación, Cultura y Deportes. Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa, 2005 (Encuentros Educativos)
179.1 CON

Díaz-Aguado Jalón, María José. *La construcción de la igualdad y la prevención de la violencia contra la mujer desde la educación secundaria.* Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer, 2001 (Estudios; 73)
179.1 DIA

Garcia Salomon, Montserrat. *Els paranys de l'amor: materials per treballar la prevenció de relacions abusives amb adolescents i joves.* Barcelona: Octaedro, 2006
612.6(01) GAR

Gil Rodríguez, Eva Patrícia; Lloret Ayter, Imma. *La violència de gènere.* Barcelona: UOC, 2007 (Vull saber; 48)
179.1 GIL

Gorrotxategi Larrea, Maite; Haro Oriola, Isabel M. de. *Materiales didácticos para la prevención de la violencia de género: unidad didáctica para educación secundaria.* Haro Oriola, Isabel M. de. Sevilla: Consejería de Educación y Ciencia, 1999
179.1(01) GOR

Hernández Morales, Graciela. *Prevenir la violencia: una cuestión de cambio de actitud.* Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, DL 2005 (Cuadernos de Educación no Sexista; 7) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/prevenirlaviolencia.pdf>>
179 HER

Hernández Morales, Graciela; Jaramillo Guijarro, Concepción. *Tratar los conflictos en la escuela sin violencia.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2002 (Cuadernos de Educación no Sexista; 14) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/O8conflictos.pdf>>
179 HER

Jiménez Aragonés, Pilar. *Materiales didácticos para la prevención de la violencia de género.* Sevilla: Consejería de Educación y Ciencia, 1999
179.1(01)JIM

Juliano, Dolores. *Les altres dones: la construcció de l'exclusió social : els discursos que ens uneixen i ens separen.* Barcelona: Institut Català de les Dones, 2005 (Quaderns de l'Institut; 7)
301.412 JUL

Kipen, Ana; Caterberg, Mónica. *Maltractament, un permís mil·lenari: la violència contra la dona.* Barcelona: Intermón Oxfam, 2006 (Dossiers per entendre el Món; 35)
179.1 KIP

Materiales didácticos para la prevención de la violencia de género: unidad didáctica para educación primaria. Málaga: Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía, 1999
301.412 JIM

Oliver Pérez, Esther; Valls, Rosa. *Violencia de género: investigaciones sobre quiénes, por qué y cómo superarla.* Esplugues de Llobregat: El Roure, 2004 (Apertura)
179.1 OLI

Programa de prevención escolar contra la violencia de género. Juan Escámez Sánchez, Rafaela García López (coords.). Bilbao: Brief, 2005. 4 volums
Material didàctic que inclou: Libro del profesor: experiencias didácticas; Bachillerato: experiencias didácticas; 1er ciclo de secundaria: experiencias didácticas; 2º ciclo de secundaria: experiencias didácticas

Relaciona: una propuesta ante la violencia. Madrid: Instituto de la Mujer, 2001 (Cuadernos de Educación no Sexista; 11) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/relacionaviolencia.pdf>>
179.1 REL

Sánchez Peláez, María Dolores. *Cómo prevenir la violencia contra las mujeres.* Madrid: Confederación Española de Organizaciones de Amas de Casa, Consumidores y Usuarios, 1999
179.1 SAN

Tomar en serio a las niñas. Madrid: Instituto de la Mujer, 2005 (Cuadernos de Educación no Sexista; 17) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/cuaderno17.pdf>>
179.1 TOM

Treball grupal i violència sexista: investigació-acció d'un grup de suport psicosocial a dones. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Serveis Personals, 2007 (Conèixer Barcelona)
179.1 TRE

Velázquez, Susana. *Violencias cotidianas, violencia de género: escuchar, comprender, ayudar.* Buenos Aires; Barcelona: Paidós, 2003 (Psicología, Psiquiatría, Psicoterapia; 213)
179.1 VEL

Vincula't: materials per treballar amb dones maltractades. 2a ed. Barcelona: Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat de la Diputació de Barcelona, 2000 (Guies Metodològiques; 2)
179.1 VIN

La violència a casa. Leonor M. Cantera Espinosa (coord.). Sabadell: Fundació Caixa de Sabadell, 2005
179.1 VIO

Violencia de género y curriculum: un programa para la mejora de las relaciones interpersonales y la resolución de conflictos. Fernando Barragán (coord.) Archidona (Málaga): Aljibe, 2001 (Orientación Aljibe)
179.1 VIO

Violencia doméstica y coeducación. Fernando Trujillo Sáez; María Remedios Fortes Ruiz (ed.). Barcelona: Octaedro, 2002 (Recursos Octaedro; 44)
179.1 VIO

Violencia, género y cambios sociales: un programa educativo que (sí) promueve nuevas relaciones de género. Barragán Medero, Fernando, ed., 2a ed. Archidona: Aljibe, 2006
179.1 VIO

Violència: tolerància zero: programa de prevenció de l'Obra Social «la Caixa». Alberdi Alonso, Inés; Rojas Marcos, Luis. Barcelona: Obra Social. Fundació La Caixa, 2005
179 VIO

7.2 Articles de revista

Blanco, Nieves. «¿Hacia dónde va la libertad femenina?» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 306 (octubre 2001), p. 54-56

Cárdenas Jiménez, M. Isabel; García Picañol, Montserrat. «Conseqüències de la violència de gènere sobre nens i nenes (I).» A: *Àmbits de Psicopedagogia*, núm. 17 (estiu 2006), p. 19-23

Caro Blanco, Coral. «La concepció romàntica de l'amor, rerafons de la violència de gènere.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 301 (gener 2006), p. 38-48

«Coeducación: prevención de la violencia» [Diversos artículos]. A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 159 (febrer 2007), p. 27-64

«Educar en la no violencia en una sociedad violenta» [Diversos articles]. A: *Kikiriki*, núm. 74 (setembre/novembre 2004), p.17-62

Flores Bernal, Raquel. «Violencia de género en la escuela: sus efectos en la identidad, en la autoestima y en el proyecto de vida.» A: *Revista Iberoamericana de Educación*, núm. 38 (maig/agost 2005), p. 27-46 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.rieoei.org/rie38a04.pdf>>

Garrido Lora, Manuel. «Conflicte i violència de gènere en el discurs publicitari.» A: *Quaderns del CAC*, núm. 17 (setembre/desembre 2003), p. 41-48 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <http://www.cac.cat/pfw_files/cma/reerca/quaderns_cac/Q17garrido.pdf>

Garriga, Concepció. «La prevenció de la violència de gènere a secundària: els tallers de prevenció de les relacions abusives.» A: *Full Informatiu del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya*, núm. 180 (juny 2005), p. 17-20

Llamas, Julio César. «La violencia contra las mujeres en las canciones populares: propuesta didáctica para el tercer ciclo de educación primaria.» A: *Eufonía*, núm. 34 (abril/maig/juny 2005), p. 111-122

«El malson de la Ventafocs (La pesadilla de la Cenicienta): un proceso en el ámbito de la prevención comunitaria de la violencia de género.» A: *Aula de Innovación Educativa*, núm. 141 (maig 2005), p. 59-64

Naredo Molero, María. «La responsabilitat de l'Estat davant la violència contra les dones: una assignatura pendent de drets humans.» A: *Revista del Col·legi*, núm. 124 (juliol 2005), p. 33-43

Orte Socias, Carmen. «Educación familiar y prevención de la violencia de género.» A: *Educació Social*, núm. 36 (maig/agost 2007), p. 73-90

«Relacions interpersonals, educació moral i prevenció de la violència contra les dones.» A: *Revista Catalana de Pedagogia*, vol. 3 (2004), p. 195-216

Tamaia. «Parlem de prevenir la violència...» A: *Guix*, núm. 314 (maig 2005), p. 31-34

Vega Fernández-Peña, Roberto. «Buenas prácticas de dirección: un plan para la prevención de la violencia de género.» A: *Organización y Gestión Educativa*, núm. 4 (juliol/agost 2007), p. 40-42

«Violencia de género» [Diversos articles]. A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 358 (juny 2006), p. 50-78

«Violencias de género en el contexto educativo» [Diversos articles]. A: *Kikiriki*, núm. 81 (juny/juliol/agost 2006), p. 25-65

«Violencia de género y relaciones de poder: implicaciones para la educación» [Diversos articles]. A: *Revista de Educación*, núm. 342 (gener/abril 2007), p. 15-209 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.revistaeducacion.mec.es/re342.htm>>

«Violència familiar» [Diversos articles]. A: *Aloma*, núm. 18 (juny 2006), p. 11-190

«Violència, gènere i educació» [Diversos articles]. A: *Perspectiva Escolar*, núm. 288 (octubre 2004), p. 2-58

8. Orientació escolar i professional no sexista

8.1 Llibres

Alberdi, Inés; Escario, Pilar; Matas, Natalia. *Las mujeres jóvenes en España*. Barcelona: Fundació "La Caixa", 2000 (Estudios Sociales; 4)
301.412(46) ALB

Àgora 2000. *Àgor[a] 2000: Jornades per a la igualtat d'oportunitats i responsabilitats a la vida familiar i professional*. Barcelona, 27 i 28 d'octubre de 2000. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones, 2001 (Compartir és sumar)
371.24(06) AGO

Artal, Margarita. *Guia d'orientació professional amb perspectiva de gènere: unitat didàctica* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, 2007. 3 mòduls. [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/recursos.htm>>

La cultura de género en las organizaciones escolares: motivaciones y obstáculos para el acceso de las mujeres a los puestos de dirección. Barcelona: Octaedro, 2006 (Educación Octaedro)
301.412:37 CUL

Elejabeitia Tavera, Carmen. *Mujeres con estudios tradicionalmente masculinos: trayectorias personales y profesionales.* Madrid: Instituto de la Mujer. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2003 (Mujeres en la Educación; 1)
301.412:37 ELE

Estadístiques sota sospita: proposta de nous indicadors des de l'experiència femenina. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2007 (Eines; 7)
301.412(467.1)EST

Gil Galván, Mª Rosario. *La dialéctica mujer-empleo: análisis de una realidad social, política, laboral y educativa.* Archidona: Aljibe, 2005
301.412:331 GIL

González González, José María. *La situación de las mujeres ante los estudios universitarios técnicos.* Málaga: Instituto Andaluz de la Mujer, 1999 (Estudios; 10)
301.412:378 GON

Guia per al disseny i per a la implantació d'un pla d'igualtat d'oportunitats a les empreses. Barcelona: Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrials, 2006 (IOC-DT. I; 2006-03)
301.412:331 GUI

Guia per al disseny i la implantació d'un pla d'igualtat d'oportunitats a les universitats. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2006 (Eines; 5)
301.412:378 GUI

Hacia una orientación profesional no sexista. Pamplona: Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura, 1998 (Temas Transversales)
371.24:331 HAC

Lojo, Mirta. *Formació per a la igualtat en els programes de transició. Un enfocament integral de gènere: eines i experiències.* Barcelona: Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya, 2007
371.24:331 LOJ

Miranda Santana, Cristina. *Género y orientación sociolaboral: una aproximación desde la interdisciplinariedad y la integración en el currículum.* Las Palmas: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, 2003
371.24:371.22 MIR

Mujeres: el análisis. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I: Madrid: Fondo Social Europeo: [S.I.]: Proyecto Equal, 2004 (Año 2468; 14. Mediación Social)
301.412:331 MUJ

Mujeres: el proyecto. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I: Madrid: Fondo Social Europeo: [S.I.]: Proyecto Equal, 2004 (Año 2468; 13. Mediación Social)
301.412:331 MUJ

Mujeres: el resultado. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I: Madrid: Fondo Social Europeo: [S.I.]: Proyecto Equal, 2005 (Año 2468; 16. Mediación Social)
301.412:331 MUJ

8.2 Artículos de revista

«Ciudadanes al poder» [Diversos artículos]. A: *El Correu de la Unesco*, núm. 257 (juliol 2000), p. 16-26, 27-37

IES El Castell d'Esparreguera. «Una experiència Comenius: “dona i treball”: centrada en l'esforç dels valors de la coeducació.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 289 (novembre 2004), p. 24-33

«Las mujeres y el poder en las organizaciones educativas» [Diversos artículos]. A: *Organización y gestión educativa*, núm. 3 (maig/juny 2003), p. 3-52

«Las mujeres y el poder en las organizaciones educativas.» A: *Revista Complutense de Educación*, vol. 13, núm. 2 (2002), p. 485-513

«Reconocer autoridad a otra mujer.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 333 (març 2004), p. 81-84

Yoldi López, Virginia. «Jornadas de Orientación profesional educativa.» A: *Aula de innovación educativa*, núm. 141 (maig 2005), p. 65-68

9. Materials didàctics

9.1 Ciència i tecnologia

9.1.1 Llibres

Amb la paella, però sense el mànec: el treball domèstic, base invisible de l'economia. Neus Santander (adap.). Palma de Mallorca: Sindicat de Treballadors i treballadors de l'Ensenyament. Intersindical de les Illes Balears, 2003
64 AMB
Edició també en castellà

Aprender a cuidar y a cuidarnos: experiencias para la autonomía y la vida cotidiana. [Barcelona]: Octaedro, 2005
(Recursos Octaedro; 67)
64 APR

Arjona Sánchez, Carmen. Díaz Mora, Mercedes; Rizo Martín, Rosario. *Valores y género: ciencias de la naturaleza: educación secundaria.* Sevilla: Junta de Andalucía, 1999
371.24 ARJ

Calzón Álvarez, Juan; Cerviño Saavedra, María Jesús. *Los saberes de cada día: educación secundaria obligatoria: educación que debería ser obligatoria en secundaria.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2003 (Cuadernos de Educación no Sexista; 16) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/Los_saberes.pdf>
371.24 CAL

Cerviño Saavedra, María Jesús; Calzón Álvarez, Juan. *El misterio del chocolate en la nevera: propuesta didáctica para educación primaria.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2003 (Cuadernos de Educación no Sexista; 15) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/misterio%20chocolate.pdf>>
371.24 CER

Ciencia, tecnología y género en Iberoamérica. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia: CSIC, 2006 (Monografías; 29)
301.412: 5 CIE

Cuinar, planxar i tenir cura d'altri a l'escola. Núria Solsona Pairó. Barcelona: Octaedro, 2005 (Educació)
64 CUI
Edició també en castellà

Document sobre dones i ciència. Elaborat pel Grup d'Opinió de l'Observatori de Bioètica i Dret, Parc Científic de Barcelona, Barcelona setembre de 2004. Barcelona: Observatori de Bioètica i Dret, 2004
301.412:5 DOC

Mujer y medio ambiente: los caminos de la visibilidad: utopías, educación y nuevo paradigma. María Novo (coord.). Madrid: Los Libros de la Catarata, 2007 (Investigación y Debate; 5)
301.412:577.4 MUJ

Solsona Pairó, Núria. *La actividad científica en la cocina: educación primaria.* Madrid: Instituto de la Mujer, 2002 (Cuadernos de Educación no Sexista; 12) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/04actividad.pdf>>
371.24 SOL

Solsona Pairó, Núria. *La química de la cocina: propuesta didáctica para educación secundaria.* Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 2002 (Cuadernos de Educación no Sexista; 13) [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/publicaciones/docs/O6quimica.pdf>>
371.24 SOL

9.1.2 Artículos de revista

Manassero, M. Antonia; Vázquez Alonso, Ángel. «Los estudios de género y la enseñanza de las ciencias.» A: *Revista de Educación*, núm. 330 (gener/abril 2003), p. 251-280

Moral, Francisco del. «Les tasques de la llar a primària.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 306 (juny 2006), p. 54-59

Ramírez, Ángel. «¿Qué matemáticas son coeducativas?» A: *Ada Byron*, núm. 26 (2002), p. 20-27

Sánchez Bello, Ana. «El androcentrismo científico: el obstáculo para la igualdad de género en la escuela actual.» A: *Educación*, núm. 29 (2002), p. 91-102 [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://ddd.uab.es/pub/educar/0211819Xn29p91.pdf>>

Sánchez Guadix, María Ángeles. «Aprendiendo química con el tratamiento culinario de frutas, hortalizas y verduras» [en línea]. A: *Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias*, vol. 4, núm. 3 (2007), p. 489-505 [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <http://www.apac-eureka.org/revista/Volumen4/Numero_4_3/SanchezGuadix_2007.pdf>

Solsona Pairó, Núria. «Quatre anys d'experiències: entre les espàtules i els fogons.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 277 (setembre 2003), p. 19-27

Subías, Rafaela. «Experiències al voltant de la cuina.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 277 (setembre 2003), p. 49-53

Subirats, Marina. «La enseñanza secundaria y la motivación por la tecnología desde la perspectiva de género» [en línea]. A: *Quark Ciència, Medicina, Comunicació y Cultura*, núm. 27 (gener/abril 2003) [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.prbb.org/quark/27/027100.htm>>

Tomé, Amparo; Rifà, Judit. «Les tasques domèstiques són per a tothom: un nou model igualitari de les feines de casa entra a les escoles.» A: *Barcelona Educació*, núm. 32 (abril/maig, 2003), p. 8-9 [Consulta: 30 de novembre 2007]. Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista32.pdf>>

9.2 Educació física

9.2.1 Llibres

Aspectos didácticos de educación física. 6. Saragossa: Instituto de Ciencias de la Educación de la Universidad de Zaragoza, 2004 (Educación Abierta)
796.4(01)ASP

Elige tu deporte. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999 (Cuaderno de Educación no Sexista; 9)
371.24:796.4 ELI

Esports, dones i llengua. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Consell Català de l'Esport, 2007. 3 volums [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a:
Volum 1: <http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=40>
Volum 2: <http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=41>
Volum 3: <http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=42>
371.24:796.4 ESP

Soler, Susanna; Vilanova, Anna. *Accions i no paraules: bones pràctiques de gènere en l'esport* [en línea]. [S.l.]: Consell Català de l'Esport, 2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/pdf/consellesport1.pdf>>

Soler, Susanna; Vilanova, Anna. *Buscant la igualtat contemplant la diferència* [en línia]. [S.l.]: Consell Català de l'Esport, 2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/pdf/consellesport2.pdf>>

Vázquez Gómez, Benilde. *Educación física y género: modelo para la observación y el análisis del comportamiento del alumnado y del profesorado.* Madrid: Gymnos, 2000
371.24:796.4 VAZ

9.2.2 Artículos de revista

Bendicho Ros, Juanjo. «El colpbol: un nuevo deporte.» A: *Tándem*, núm. 25 (juliol/agost/setembre 2007), p. 93-103

Gómez Rijo, Antonio. «¡Aquí jugamos todos! Modificaciones en un juego deportivo alternativo para fomentar la coeducación.» A: *Revista de Educación Física*, núm. 96 (2004), p. 35-38

Lobato, Emma. «Juego sociodramático y esquemas de género: una investigación en educación infantil.» A: *Cultura y Educación*, vol. 17, núm. 2 (2005), p. 115-130

Madrid Boyero, Jesús. «Utilización del espacio recreativo: una experiencia en la ESO.» A: *Tándem*, núm. 21 (abril/maig/juny 2006), p. 92-101

Pfister, Gertrud. «Esport, cos i gènere.» A: *Barcelona Educació*, núm. 39 (maig 2004), p. 12-14 [Consulta: 30 de novembre 2007]. Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista32.pdf>>

Pfister, Gertrud; García Mariñoso, Mònica; Carranza, Marta. «El gènere, raó de discriminació en l'esport escolar.» A: *Perspectiva Escolar*, núm. 286 (juny 2004), p. 23-31

9.3 Mitjans de comunicació

9.3.1 Llibres

Aguilar Carrasco, Pilar. *¿Somos las mujeres de cine?: prácticas de análisis fílmico: segundo ciclo de Educación Secundaria y Bachillerato.* Oviedo: Instituto de la Mujer de Asturias, 2004 (Materiales Didácticos para la Coeducación; 6)
371.24:778.5 AGUI

Caro, Coral. *Coeducació i cinema en la societat mediàtica* [en línia]. Barcelona: Aulamèdia. [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.aulamedia.org/06/ccaro.html>>

Sirgo Foyo, Elba. *¿Bellas o bestias?: las mujeres en el cine de dibujos animados.* Astúries: Instituto Asturiano de la Mujer, 2004 (Materiales Didácticos para la Coeducación)
371.24 SIR

9.3.2 Articles de revistes

Aguilar, Pilar. «Mujer y televisión: el análisis del sexismo televisivo en las aulas.» A: *Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura*, núm. 38 (gener/febrer/març 2005), p. 37-45

González González, Emma. «Monstruos en el espejo: arquetipos, engaños y sexismo de la publicidad actual.» A: *Platero*, núm. 155 (febrer 2006), p. 3-19

Guarro, Beatriu; Pons, Lúdia; Molina, Caterina. «Els anuncis de la televisió: identitats femenines, identitats masculines.» A: *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, núm. 30 (abril/maig/juny 2003), p. 47-60

Jarne Esparcia, Nacho. «El problema de género en el cine actual.» A: *Making of*, núm. 10 (2002), p. 15-22

Maquinay i Pomés, Aurora. «La figura de la dona en la programació televisiva. De la seducció a l'hiperrealisme.» A: *Escola Catalana*, núm. 401 (juny 2003), p. 46-50

Molina i Compte, Caterina. «Descodificant complicitats fatals: dona i publicitat.» A: *Escola Catalana*, núm. 403 (octubre 2003), p. 33-35

Picot Castro, Mª Jesús. «Mujeres con voz propia.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 311 (març 2002), p. 34-36

9.4 Expressió artística i visual. Música

9.4.1 Llibres

Alario Trigueros, Teresa. «Mujer y Arte.» A: *Mujer y Educación*. Barcelona: Graó, 2002, p. 77-94
301.412:37 MUJ

Berger, John. *Modos de ver*. Barcelona: Gustavo Gili, 2000
701 BER

Cao, Marián L. F. *Creación artística y mujeres*. Madrid: Narcea, 2000 (Mujeres)
301.412:7 CAO

Green, Lucy. *Música, género y educación*. Madrid: Morata, 2001 (Manuales Morata: Pedagogía)
301.412:78 GRE

Libres para ser. Mujeres creadoras de cultura en la Europa Medieval. Madrid: Narcea, 2000
301.412:7 VOG

9.4.2 Articles de revista

Jubany i Vila, Jordi. «Art i gènere: una experiència de coeducació mitjançant la pintura i els ordinadors.» A: *Barcelona Educació*, núm. 58 (abril/maig 2007), p. 8-9 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.bcn.es/IMEB/revista/revistes/revista58.pdf>>

9.5 Filosofia i ciències socials

9.5.1 Llibres

Barcelona. Ajuntament. Institut Municipal d'Educació. *Les Dones del 36: Guia de materials didàctics: Pla d'Acció Coeducatiu.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut d'Educació, 1999 (Materials Institut Municipal d'Educació Barcelona; 4)
301.412(46) BAR

Cabaleiro Manzanedo, Julia. *Educació, dones i història: una aproximació didàctica.* Barcelona: Icaria, 2005 (Akademia)
301.412:37 CAB

Caine, Barbara; Sluga, Glenda. *Género e historia: mujeres en el cambio sociocultural europeo, de 1780 a 1920.* Madrid: Narcea, 2000
301.412 CAI

García Dauder, Silvia. *Psicología y feminismo: historia olvidada de mujeres pioneras en psicología.* Madrid: Narcea, 2005 (Mujeres)
301.412:15 GAR

Gleichauf, Ingeborg. *Vull comprendre: història de les dones filòsofes.* Barcelona: La Desclosa, 2007
301.412:1 GLE

Historia de las mujeres en España y América Latina. Isabel Morant (dir.). Madrid: Cátedra, 2005. 4 volums (Historia Cátedra. Série Minor)
301.412(09) HIS

Historia de las mujeres en Occidente. Georges Duby; Michelle Perrot (dirs.). Madrid [etc.]: Taurus, 2000. 5 volums
301.412(09) HIS

Juliano, Dolores; López F. Cao, Marián; Martínez Diez, Noemi. *Las mujeres en la enseñanza de las ciencias sociales.* Antonia Fernández Valencia (coord.). Madrid: Síntesis, 2001 (Síntesis Educación. Didáctica de las Ciencias Sociales; 3)
301.412:3 JUL

Llinàs, Conxa; Masó, Anna; Sánchez, M. José. *Les dones i les filosofies: gènere i pensament occidental*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002 (Col·lecció D+I; 4)
301.412:1 LLI

Modelos emergentes en los sistemas y las relaciones de género. Madrid: Narcea, 2002 (Mujeres)
301.412 MOD

Pensadoras del siglo XX. Amelia Valcárcel, Rosalía Romero (eds.). Sevilla: Instituto Andaluz de la Mujer, 2001 (Hypatia; 2)
301.412:1 PEN

Ripollès-Ponsi Ortiz, Joana; Trayner Vilanova, Maria Pau. *Emma de Barcelona: una dona a l'inici de la història de Catalunya: segles IX-X*. Barcelona: Editorial Mediterrània, 2000
301.412(467.1) RIP

Touraine, Alain. *El món de les dones*. Barcelona: Paidós, 2007 (Estado y Sociedad; 150)
301.412 TOU

Voces de mujeres en la historia. Alarcón: Concejalía de Bienestar Social y Mujer. Ayuntamiento de Alarcón, 1999
301.412 VOC

9.5.2 Articles de revista

Cantonero, Juan. «La diferencia sexual en la prehistoria.» A: *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 362 (novembre 2006), p. 42-45

Cruz, Mª Alcázar. «Educación para la igualdad desde el ámbito de las ciencias sociales.» A: *Íber*, núm. 35 (gener/febrer/març 2003), p. 65-76

Freixenet, Dolors. «La dona a la Catalunya contemporània: una unitat didàctica per a l'ESO i per al batxillerat.» A: *Escola Catalana*, núm. 394 (novembre 2002), p. 37-42

9.6 Llengua i Literatura

9.6.1 Llibres

Con ojos de mujer: arquetipos de género clásicos y su evolución: guía didáctica. Oviedo: Instituto Asturiano de la Mujer, 2006

301.412:80 CON

Cunillera i Mateos, Maria Lluïsa. *Germanes de Shakespeare: la literatura des de la llibertat.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, 2007

301.412:80 CUN

Feminismo y misoginia en la literatura española: fuentes literarias para la historia de las mujeres. Cristina Segura Graíño (coord.). Madrid: Narcea, 2001 (Mujeres)

301.412:80 FEM

López Valero, Amando; Encabo Fernández, Eduardo. *Comunicación y diferencias de género: una aproximación desde la didáctica de la lengua y la literatura.* Archidona (Málaga): Aljibe, 2004 (Temas de Lengua y Literatura)

371.24:40 LOP

9.6.2 Articles de revista

«Dones i literatura: la necessitat i el plaer» [Diversos articles]. A: *Revista de Girona*, núm. 223 (març/abril 2004), p. 52-89

González Rodríguez, Ana. «A favor de la literatura no sexista.» A: *Platero*, núm. 135 (març 2003), p. 5-11

10. Materials audiovisuals

10.1 Vídeos i DVD

Adolescència, identitats i diversitat sexual: material didàctic per a professorat de secundària [recurs electrònic]. Barcelona: Pandora: L'Hospitalet: Joves per la Igualtat i la Solidaritat, 2007. 1 DVD i material didàctic
MA 612.6(01) ADO

Chassnoff, Debra; Cohen, Helen. *És fonamental: Parlar de l'homosexualitat a l'escola* [Enregistrament vídeo]. EUA: Women's Educational Media, 1997. 1 (Video)77': VHS + Guia didàctica

Es planteja el tractament de l'homosexualitat en el marc educatiu, amb l'objectiu de trencar els estereotips, els prejudicis i la discriminació. Ho fa aplicant mètodes i maneres de fer útils per al tractament de la diversitat en l'àmbit escolar. (V. O. subtitulada al català)

V 616.6 COM

Coeducación: diferencias sin jerarquias [recurs electrònic]. Genoveva Sastre, Eugenia Casanovas; Juan Pueyo. [Madrid]: Instituto de la Mujer, [200?]
DVD 371.24 COE

Cortometrajes del Festivalito de La Palma [recurs electrònic]. Tenerife: Consejería de Educación, Cultura y Deportes. Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa, 2005 (Programas de Innovación Educativa)
Conté els següents curtmétratges: *El club de las mujeres muertas*; *Gara y los sueños*; *La huida*; *Ayer empezó todo*; *Contar las nubes*; *Intensidad*; *Paulina et Léo*; *Que sea lo que Dios quiera*; *Arenas*; *Sin título*; *El velo dorado*; *Vacío*
DVD 371.24 COR

Famílies [Enregistrament vídeo]. Barcelona: Fundació Serveis de Cultura Popular: Fundació Jaume Bofill, 2001. 1 videocasset (VHS) 36 min + 1 guia didàctica (Vídeos educatius Serveis de Cultura Popular)

En aquest documental una sèrie de nens i nenes ens presenten les seves famílies, unes famílies diferents del model estàndard de família al qual habitualment ens referim.

Adreçat a EP (6 a 12 anys), ESO (1r Cicle), entitats d'educació en el lleure, formació del professorat, escoles de mares i pares.
V 301.42 FAM

Guía didáctica de coeducación: tu futuro no es un juego, tú decides [recurs electrònic]. Junta de Extremadura: Consejería de Cultura, 2006. 1 DVD

L'objectiu d'aquesta guia didàctica és ajudar a desenvolupar una classe adreçada a nois i noies de 14 a 17 anys sobre la segregació per raó de gènere.

DVD 371.24 GUI

Identidad individual y coeducación [recurs electrònic]. [Madrid]: Instituto de la Mujer, [200?]. 1 DVD

DVD 371.24 IDE

Mujeres de hoy: adolescentes, cuando envejecemos, mujeres con discapacidad, sobrevivir a la violencia [recurs electrònic]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 2005. 1 DVD

DVD 301.412 MUJ

Pequeñas diferencias, grandes consecuencias [recurs electrònic]. Aschwanden, Brigitte. [Madrid]: Instituto de la Mujer, [199-?]

DVD 371.24 PEQ

Lo que el tiempo nos dejó: la coeducación [recurs electrònic]. Madrid: Instituto de la Mujer, [200?]

DVD 371.24 LOQ

Vaqueros y princesas [recurs electrònic]. Madrid: Instituto de la Mujer, 1993

DVD 371.24 VAQ

10.2 CD-ROM

Creciendo en igualdad: Aplicación multimedia interactiva sobre igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres: para alumnado y profesorado de educación secundaria [CD-ROM]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 2002. 1 CD-ROM
CDR 371.24 CRE

La diferencia sexual en el análisis de los videojuegos [CD-ROM]. Enrique Javier Díez Gutiérrez. Madrid: CIDE: Instituto de la Mujer, 2005 (Mujeres en la Educación). 1 CD-ROM
CDR 791.45:793 DIF

Mediarelate: el sexe i les relacions afectives en els mitjans de comunicació: part 1: materials per a l'educació en mitjans de comunicació i per a l'educació sexual [CD-ROM]. Magdalena Albero-Andrés (adap). Barcelona: El Taller Interactivo, 2005. 1 CD-ROM
CDR 612.6(01) MED

Nombra.en.red: en femenino y en masculino [CD-ROM]. Ana Méndez Miras; Itxaso Sasiain Villanueva (coords.). Madrid: Instituto de la Mujer, 2006 (Serie Lenguaje).1 CD-ROM
CDR 371.24:40 NOM

11. Llicències d'estudis de contingut coeducatiu

Podeu consultar totes les llicències d'estudis a la següent pàgina del Departament d'Educació. Hem citat totes les llicències que estan allotjades en aquesta web. Algunes no són accessibles a través d'Internet. Podeu posar-vos en contacte amb el Programa d'innovació Educativa sobre Coeducació.

<<http://www.xtec.es/sgfp/crp/recursos/coeducacio/licencias.htm>>

Arada Acebes, Raquel de. *Evolució històrica de la integració de les dones al sistema educatiu i al món laboral a Catalunya al llarg del segle XX* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1653>>

Beltran Bertomeu, Josefa. *La igualtat d'oportunitats entre noies i nois a l'ensenyament en el marc de la reforma educativa i l'acció tutorial.* Anterior 1996

Caba Gusi, Àngels. *La infància a Catalunya. Una història oblidada. Proposta didàctica per a les ciències socials* [en línia]. 1998-1999 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/199899/memories/acaba.pdf>>

Cabaleiro Manzanedo, Julia. *L'educació per a la igualtat d'oportunitats entre els gèneres i el currículum de ciències socials de l'ESO: aplicació de la història de les dones.* 1996-1997

Caro Blanco, Coral. *Relacions afectivoamoroses a l'adolescència. Elements per a una intervenció preventiva de la violència de gènere* [en línia]. 2005-2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1128>>

Carrio Jamila, Ana María. *Coeducar per assolir una societat més respectuosa i equilibrada.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre del 2008

Casals Cienfuegos-J., Ramon. *Les relacions familiars i la seva influència en la vida escolar.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

Checa Herranz, Olga. *Coeducació i educació física: una proposta didàctica per a la sensibilització i la formació del professorat* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1579>>

Coll Cantín, Mercedes. *Fer visibles les dones: el documental com a registre i interpretació de la realitat.* En període d'elaboració, es lliurarà el 31 de desembre de 2007

Cortada Andreu, Esther. *La igualtat d'oportunitats entre nens i nenes a l'escola en el marc de la reforma educativa i l'àrea de ciències socials. Formulacions generals i proposta curricular* [en línia]. 1991-1992 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/antigues/cortada.pdf#/llicencies/antigues>>

Cuenca Villarejo, M. del Carmen. *Treballs per a la consecució d'una igualtat d'oportunitats real en l'educació i ocupació* [en línia]. 1991-1992 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/antigues/cuenca.pdf#/llicencies/antigues>>

Cuevas Vilchez, Josep. *L'educació d'Aquil·les. Propostes d'intervenció en masculinitats* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1704>>

Cunillera Mateos, M. Lluïsa. *Germanes de Shakespeare. Una proposta no androcèntrica per a l'ensenyament de la literatura* [en línia]. 2004-2005 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=922>>

Cussó Calabuig, Roser. *Tecnologia: gènere i professió* [en línia]. 2005-2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200506/memories/1027m.pdf>>

Díaz Perera, Enriqueta. *La construcció de la igualtat a les aules. Diagnosi d'estereotips de gènere entre l'alumnat de batxillerat* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200607/memories/1644m.pdf>>

Doltra Tapiola, Marta. *Motivació ètica i gènere* [en línia]. 2001-2005 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200102/memories/Mdoltra.exe>>

Garcia Picañol, Montserrat. *Marc de prevenció i intervenció respecte les conseqüències de la violència de gènere sobre nens i nenes. Eines d'intervenció per a professionals de l'educació.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

García Sánchez, Manuel. *Pandora, el portal de la dona a l'antiguitat* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1555>>

Gómez Llobregat, Mercedes. *Socialització dels sentiments i emocions d'afecte i ira de les nenes i els nens de l'educació infantil* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200607/memories/1638m.pdf>>

Hidalgo Villarroya, Encarna. *Segon nivell de concreció del disseny curricular de l'àrea de ciències socials de l'ESO des d'una perspectiva coeducativa. Propostes per desenvolupar el tercer nivell* [en línia]. 1992-1993 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/antigues/256m.pdf>>

Jimeno Fernández, Enrique. *Masculinitats (elaboració d'una pàgina web amb materials i activitats interdisciplinàries sobre la identitat masculina i la prevenció dels conflictes de gènere)* [en línia]. 2005-2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1054>>

Lledó Cunill, Eulàlia. *Esriptores del món. Guia de recursos i orientacions didàctiques per a la literatura* [en línia]. 2001-2002 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200102/memories/lledo/elledo2.htm>>

Lojo Suárez, Mirta S. *Atenció a la diversitat de l'alumnat de l'ESO des d'una perspectiva de gènere. Orientació i intervenció psicopedagògica* [en línia]. 2004-2005 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=977>>

Lopez Diaz de Otazu, Victoriano. *Mite i arqueologia de la Gran Deessa.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

Marsal Serra, M. Mercè. *Literatura i coeducació (recopilació i selecció de textos, proposta metodològica i elaboració de material didàctic).* Anterior 1996

Masó Monclús, Anna M. *Igualtat i diferència: materials per a la coeducació per a les classes de filosofia i ètica* [en línia]. 2001-2002 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200102/resums/amaso.html>>

Miralles Guilló, Mercè. *La convivència als centres públics de secundària: responsabilitat i autoritat del professorat* [en línia]. 2005-2006 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1036>>

Oliveras Prat, Immaculada. *El tractament de la dona en el repertori de cançons de primària: anàlisi dels textos i de les il·lustracions de les cançons dels llibres de text des d'una perspectiva de gènere* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200607/memories/1647m.pdf>>

Pirla Luna, Manuel. *25 dones. Quaderns virtuals de material transversal per a l'ESO* [en línia]. 2006-2007 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=1711>>

Porqueres Giménez, Beatriz. *Materials didàctics metodologia crítica per a una història de l'art no androcèntrica* [en línia]. 1991-1992 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/antigues/porqueras.pdf>>

Prat Balaguer, Rosa M. *La prevenció de la violència de gènere a l'educació primària.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

Rius Vernet, Núria. *La dona: subjecte i objecte de l'obra d'art. 1870-1936* [en línia]. 1997-1998 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/199798/memories/NRius.pdf>>

Roset Fàbrega, Montserrat. *Teòriques i dirigents feministes: els moviments d'emancipació de les dones en la història contemporània.* Anterior al 1996

Sánchez Queralt, M. Teresa. *La coeducació a l'educació infantil.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

Solsona Pairó, Núria. *L'organització de l'aula per a l'ensenyament de les ciències experimentals* [en línia]. 1998-1999 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/199899/memories/nsolsona.pdf>>

Sopeña i Nualart, Assumpta. *La transformació de l'espai domèstic a Catalunya al llarg del segle xx: bases documentals i bibliogràfiques per a l'elaboració de materials curriculars.* Anterior al 1996

Subías de la Fuente, Rafaela. *Aprender a estimar sense prejudicis. Eines i materials curriculars per a l'educació afectiva i sexual* [en línia]. 2004-2005 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=881>>

Terés Bonet, Núria. *El procés d'ensenyament-aprenentatge i de socialització de les alumnes filles de famílies immigrades* [en línia]. 2003-2004 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://phobos.xtec.net/sgfprp/resum.php?codi=860>>

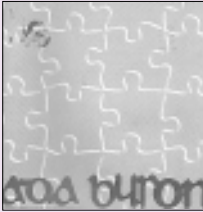
Tomé Gonzalez, Amparo. *Estratègies d'intervenció en coeducació en ensenyament secundari. Aplicació i avaluació d'un pla d'acció positiva* [en línia]. [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/antigues/tome.pdf#/llicencies/antigues/tome.pdf>>

Vallejo Calderon, Dolors. *Deu anys d'experiències escolars en coeducació a Catalunya (1989/1999). Un recull i recerca relativa a la igualtat d'oportunitats nois i noies a l'escola* [en línia]. 1998-1999 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/199899/memories/dvallejo.pdf>>

Vilajuliu Martínez, Montserrat. *Àvies, besàvies i rebesàvies. La dona en la industrialització. Un cas particular: la Colònia Güell* [en línia]. 1998-1999 [Consulta: 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/199899/memories/mvilajuliu.pdf>>

Vives Corbella, Pilar. *Les tombes dels monestirs del Cister: patrimoni i coeducació.* En període d'elaboració, es lliurarà l'1 d'octubre de 2008

12. Revistes

Ada Byron: O.E.C.O.M. Madrid: Organización Española para la Coeducación Matemática Ada Byron, 199? [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.adabyron.org>>
TR 371.24 ADA

Boletín coeducación. Lisboa: Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres, 2000
TR 371.24 BOL

Emakunde. Vitória: Instituto Vasco de la Mujer, 1989
TR 301.412(05) EMA

ICD. Butlletí de l'Institut Català de les Dones [en línia]. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2007 [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.gencat.net/icdona/butlleti.htm>>

Meridiam: Revista del Instituto Andaluz de la Mujer [en línia]. Sevilla: Instituto Andaluz de la Mujer, 2000 [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.juntadeandalucia.es/iam/-Revista-Meridiam-.html>>

Reflexions en femení. Barcelona: Diputació de Barcelona, Àrea d'Igualtat i Ciutadania, Servei de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home, 1999 [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.diba.cat/francescabonnemaison/ca/spidh/publicacions.asp?estil=04#reflexions>>
TR 371.24 REF

Trabajadora [en línia]. Madrid: Secretaría Confederal de la Mujer de CC.OO., 198? [Consulta: 30 de noviembre de 2007]. Disponible a: <http://www.ccoo.es/cscceo.menu.do?Informacion:Publicaciones:Periodicas:Publicaciones_de_Secretarias_Confederales:1039>

13. Altres recursos bibliogràfics

Bibliografia sobre coeducació. Biblioteca Rosa Sensat, 1999 (Informació Bibliogràfica; 18)

[Recull bibliogràfic realitzat sobre el fons específic que la biblioteca té sobre aquest tema.]

Cultura gai, lèsbica i transsexual: bibliografia selectiva

[en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2007 [Consulta el 30 de novembre de 2007].

Disponible a: <<http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/DGCC/Documents/Arxiu/SIS/bibliografia%20tematica%20-%20cgl.pdf>>

Documents sobre coeducació: recull elaborat amb motiu de la Jornada sobre Coeducació celebrada el 6 de maig de 2005 [recurs electrònic].

Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, 2005. 1 CD-ROM [Consulta el 26 novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www.xtec.es/sgfp/crp/catalegs/coeducacio/coeducacio.htm>>

Dones i feminismes: bibliografia selectiva [en línia].

Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2006 [Consulta el 30 de novembre de 2007]. Disponible a: <<http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/DGCC/Documents/Arxiu/SIS/bibliografia%20tematica%20-%20dones%20i%20feminismes.pdf>>

14. Recursos digitals

14.1 Webs

Art i gènere

<<http://www.xtec.es/~jjubany1/artigenere/artigenere.htm>>

Aquesta web intenta fer una reflexió sobre com afrontar les desigualtats de gènere i les relacions humanes a través de dibuixos pintats pels i les alumnes; i les cites i les obres dels artistes de diferents èpoques i estils.

Asociación de Estudios Históricos sobre las Mujeres

<<http://www.audem.com>>

AUDEM és una associació interdisciplinària que es proposa potenciar els estudis de dones i de gènere a tots els nivells de l'ensenyament i de la investigació, i potenciar les activitats d'Instituts, Seminaris i Centres Universitaris d'estudis de dones.

Asociación de Profesorado de Educación Física de Primaria y Secundaria

<<http://www.apefadal.org>>

Pàgina en la qual s'aborda la preocupació per l'Educació Física i per les activitats físiques no estereotipades que facilitin la participació de totes i tots.

Averroes. Red telemática educativa de Andalucía. Coeducación

<<http://www.juntadeandalucia.es/averroes/recursos/coeducacion.php3>>

Recursos sobre coeducació allotjats a la **Red Averroes de la Junta de Andalucía**

Ca la dona

<<http://www.caladona.org/>>

Ca la Dona és un espai de trobada i relació entre dones i grups de dones, obert a la participació i a les propostes de les dones que ho desitgin. És un espai físic però, sobretot, simbòlic, un lloc d'experiències polítiques, de reflexió i producció de pensament.

Canal Dona-La Malla.net

<<http://www.lamalla.net/dona/>>

Diari digital (la malla.net) que té una secció dedicada a les dones.

Ciudad de Mujeres

<<http://www.ciudaddemujeres.com>>

Web especialitzada en coeducació i temes relacionats amb les dones, que recull moltes experiències, eines i directoris de recursos.

Coeducación: Espacio para educar en igualdad

<<http://web.educastur.princast.es/proyectos/coeduca/>>

Lloc de trobada entre mestres i professors que coeduquen. És una iniciativa del *Programa de Estrategias para Avanzar en el Desarrollo de las Políticas de Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres 2005-2007* del Gobierno del Principado de Asturias. Ofereix recursos didàctics per a educació infantil, primària i secundària.

Día internacional de les dones - Abans del dia 8

<<http://www.xtec.es/innovacio/coeducacio/8marc/>>

Directorio de recursos educativos para la igualdad y la prevención de la violencia de género

<<http://www.educarenigualdad.org>>

Recursos educatius per a la prevenció de la violència de gènere.

Duoda, Centre d'Investigació de Dones de la Universitat de Barcelona

<<http://ub.es/duoda>>

Es mostren les diferents línies d'investigació que tenen obertes sobre diferents temes relacionats amb les dones: Dones i teatre, literatura espanyola femenina del segle XX, psicologia diferencial...

Educación en valores: mi escuela y el mundo

<http://www.educacionenvalores.org/mot.php3?id_mot=16>

Pàgina de la FETE-UGT i d'ISCO-UGT sobre valors, on es poden trobar recursos sobre coeducació.

Gender loops

<http://www.genderloops.eu/?pg=118&lang=6&menu_id=>

Eines, metodologies, recursos i estratègies per treballar els temes de gènere. Adreçat a mestres i tècnics d'educació infantil, i centres de formació de professorat.

Grup de treball de coeducació. Associació de Mestres Rosa Sensat

<<http://www.rosasensat.org/grups/25/>>

Aquest grup té com a objectius generals reflexionar sobre els diferents aspectes de la coeducació en els centres de primària i secundària (currículum, organització del centre, professorat...), analitzar materials educatius tenint en compte la coeducació, reflexionar sobre la diferència de ser nena o nen, noia o noi, i les necessitats educatives que aquesta diferència comporta en educació, i difondre i potenciar la coeducació i la creació de materials didàctics en els centres educatius.

Instituto Andaluz de la Mujer

<<http://www.juntadeandalucia.es/iam/>>

Inclou dins l'àrea temàtica de Coeducació recursos, programes i activitats per desenvolupar-los en les diferents etapes educatives.

Instituto Asturiano de la Mujer

<<http://tematico.asturias.es/imujer/>>

Instituto Canario de la Mujer

<<http://www.gobiernodecanarias.org/icmujer/>>

Instituto de Filosofía del CSIC

<<http://www.ifs.csic.es>>

En aquesta pàgina s'hi troba un apartat dedicat a «Les Dones i la Ciència» amb informacions sobre la història de les dones en la ciència i alguns jocs.

Instituto de la Mujer

<<http://www.mtas.es/mujer/mujeres/index.html>>

Seu web oficial de l'Institut de la Mujer del Ministeri de Treball i Assumptes Socials, ofereix enllaç als seus serveis, campanyes i principals programes en què participa, publicacions, convocatòries i concursos públics d'interès per a les dones, etc. L'apartat de polítiques d'igualtat enllaça amb informació de Nacions Unides i la Unió Europea sobre el tema, a més permet accedir a tots els organismes polítics d'igualtat de les diferents comunitats autònomes: Disponible a: <<http://www.mtas.es/mujer/politicas/localizacion.htm>>

Instituto Vasco de la Mujer

<<http://www.emakunde.es/>>

Mujer y educación (Centro de Investigación y Documentación Educativa)

<<http://www.mec.es/cide/jsp/plantilla.jsp?id=mujer>>

Recull els estudis i investigacions que des del Ministerio de Educación i concretament des del CIDE es fan sobre el tema de dones i educació.

Mujeres en red

<<http://www.nodo50.org/mujeresred/coeducacion.htm>>

Mujeres en red neix amb l'objectiu de crear un espai de comunicació i establir nexes d'unió entre les dones del món. Sense prejudicis culturals, religiosos o polítics però amb la idea clara de lluitar pels drets fonamentals de les dones.

Oficina de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home

<<http://www.diba.cat/dones/>>

La missió de l'Oficina de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home de la Diputació de Barcelona és impulsar les polítiques d'igualtat de gènere dels ajuntaments de la província de Barcelona. S'ofereix a les entitats locals assessorament, serveis i programes per tal que els municipis puguin desenvolupar polítiques de gènere que contribueixin a la construcció d'una societat veritablement igualitària.

Programa d'Innovació Educativa sobre Coeducació

<<http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/>>

El programa d'Innovació Educativa sobre Coeducació del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, té per objectiu promoure una educació que potenciï la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere. En aquesta pàgina podreu trobar recursos, informació, bibliografia, enllaços, novetats referents al desenvolupament del programa.

Secretaria de la Dona USTEC-STEs

<<http://www.sindicat.net/dona/index.htm>>

15. Biblioteques i centres de documentació

Biblioteca Francesca Bonnemaison

<http://w3.bcn.es/ab/asia/equipament/controller/0,2317,1653_71890_1,00.html?accio=fixa_eq&idEquip=92086001171>

Biblioteca pública creada l'any 1909 com a la Biblioteca de la Dona i, com a tal, la primera biblioteca pública per a dones d'Europa. Actualment és una biblioteca pública gestionada pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Compta amb una col·lecció històrica única, que conjuntament amb la resta de fons actualitzat es pot consultar al catàleg col·lectiu a l'adreça: <http://gw24-vtls.diba.es/vtls/catalan/>

Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones

<http://www.gencat.net/icdona/i_centredoc.htm>

Pàgina web del Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones amb informació sobre l'adreça, horari i transport per arribar-hi. Permet la consulta del seu fons documental a través de l'adreça <http://www.gencat.net/icdona/beg_icd.htm>, ofereix accés a revistes, recursos i serveis, enllaços a centres d'interès relacionats amb el tema i productes documentals que elaboren, amb possibilitat de subscriure's a la tramesa mensual que efectuen.

Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones

<http://w3.bcn.es/XMLServeis/XMLHomeLinkPI/0,4022,170957416_170962259_1,00.html>

El Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD) és un servei que depèn de la Regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Barcelona i que té com a finalitat oferir informació, assessorament i altres recursos per estimular la participació de la dona en la vida pública de la ciutat, tot constituint-se com a una eina de difusió i dinamització de les iniciatives de les dones de Barcelona.

**Centre de Recursos Pedagògics/ Banc de recursos.
Coeducació**

<<http://www.xtec.es/sgfp/crp/recursos/coeducacio/>>

Banc de recursos sobre coeducació del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Podem trobar-hi documentació específica sobre coeducació, llicències d'estudis, recursos de cinema i coeducació, enllaços, etc.

Centro de Documentación Emakunde

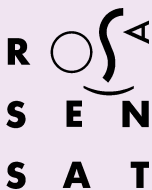
<http://www.emakunde.es/indice_c.htm>

El Centro de documentación de Emakunde neix el 1989, un any després de la creació de l'Institut. Des d'aleshores treballa per satisfer les necessitats informatives i documentals del mateix institut, de les institucions basques i del públic en general. També atenen demandes d'altres comunitats autònomes i d'altres països. El Centro de Documentación Emakunde està integrat en la Red de Centros de Documentación y Bibliotecas de Mujeres.

Barcelona, desembre de 2007

Bibliografies

1. Llibres infantils i juvenils sobre interculturalisme (juliol 1993)
2. Educació intercultural (juny 1994)
3. L'avaluació (juliol 1994)
4. Educar per viure en el planeta Terra (juny 1995)
5. Medi ambient, ecologia i protecció de la natura en la literatura infantil i juvenil (juny 1995)
6. Tutoria (novembre 1995)
7. Valors i educació (gener 1996)
8. La pau, la tolerància, l'amistat... en la literatura infantil i juvenil (juny 1996)
9. Educar per a la pau (juny 1996)
10. Coeducació (gener 1997)
11. Escola, mestres i alumnes en la literatura infantil i juvenil (juny 1997)
12. Comunicar i ensenyar (juny 1997)
13. Grup Pikler-Lóczy (desembre 1997)
14. Educació intercultural (gener 1998)
15. Literatura infantil i juvenil per a l'educació intercultural (març 1998)
16. Coeducació (gener 1998)
17. Multimèdia en l'educació. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 1998)
18. Coeducació 3 (novembre 1999)
19. Multimèdia en l'educació. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (2) (gener 2000)
20. Educació en valors. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (febrer 2000)
21. La biblioteca escolar. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2000)
22. La lletra, el llibre, la lectura i la biblioteca en la lectura infantil i juvenil. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2000)
23. Educació intercultural. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2001)
24. Som únics, però ens assemblem molt!! Literatura infantil i juvenil per a l'educació intercultural (juliol 2001)
25. Art, Artistes, Il·lustració. Descubrim l'art en la literatura infantil i juvenil (juliol 2002)
26. Educació artística. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2002)
27. L'experiència de Lóczy. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (abril 2003)
28. «Creuant fronteres». Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (setembre 2003)
29. La biblioteca escolar Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (novembre 2003)
30. Mediació escolar. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (febrer 2004)
31. Diversitat cultural, desenvolupament sostenible i cultura de la pau. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2004)
32. La pau, la diversitat i la sostenibilitat. Selecció de llibres per a infants (juliol 2004)
33. Entre frondes i brancatges. Els arbres a la literatura infantil i juvenil. Selecció de llibres per a infants (abril 2005)
34. Tere Majem. Selecció de recursos bibliogràfics (octubre 2005)
35. Reggio Emilia. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2005)
36. «La mediació, una cultura per conèixer en pau». Selecció de llibres per a infants (febrer 2006)
37. Els drets dels infants. Selecció de llibres per a infants (juliol 2006)
38. Els drets dels infants. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2006)
39. La mestra Rosa Sensat. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics
40. L'educació de la llibertat. Selecció de llibres per a infants (juliol 2007)
41. L'educació de la llibertat. Selecció de recursos bibliogràfics i electrònics (juliol 2007)

Associació de Mestres Rosa Sensat

Av. de les Drassanes, 3
08001 Barcelona

Tel.: 934 817 373 • Fax: 933 017 550

E-mail: associacio@rosasensat.org

<http://www.rosasensat.org>

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones